

Den politiskt korrekta godhetsmetafysiken

I dag återkommer Arnt Folgerø med en text han skrev i oktober 2015. Den har en särskild betydelse för mig, eftersom den stämmer så väl samman med min egen tolkning av verkligheten. Att en skribent i ett annat land, med en annan utbildning och under en annan tid, en författare som jag då inte hade någon kontakt med eller ens kände till, formulerar sin egen samtidsanalys så helt i enlighet med min, det fungerar som en konfirmering av att hans, min och många andras oro för samhällsutvecklingen inte är långt uppe i det blå. Vi ser ju samma sak, oberoende av varandra!

Att vi inte glömmet att vårt samhälle är ett samhälle som hjälper människor i nöd, det gör det starkare och DET ÄR VÅR VÄLFÄRD, sa ledaren för *Miljöpartiet De Gröna*, Rasmus Hansson, i partiledardebatten på NRK före kommunalvalet. Uttalandet var ett svar på programledarens fråga om norsk välfärd ska stå tillbaka eller prioriteras framför flyktingmottagandet.

Hanssons uttalande kan ses som ett försök att omdefiniera välfärd från något som har med arbete och produktion att göra till ett mentalt tillstånd, till att vara snäll och god. Välfärd blir då något som psykologiskt knyts till individer istället för mängden och kvaliteten på samhällets materiella produktion och ekonomiska förmåga. Den uppfattningen av förhållandet mellan ekonomi och välfärd är ett bärande inslag i den verklighetsförståelse som i synnerhet präglar västvärldens kultureliter. Och det är i ljuset av en sådan förståelse som man bör se diskussionen om flykting- och migrationsströmmarna till Europa – hur en ren kostnads-nyttanalytisk analys blir fördröjd åt sidan och ersätts med en moralisk förståelse, rensad från allt ”ekonomiskt slagg”, det vill säga kostnader och finansiering. Den som för in samhällets kostnader i form av migrationsströmmens sociala, ekonomiska och kulturella konsekvenser, blir bryskt tystad med ett ”Hur kan man tala om pengar, när det handlar om människoliv!”

Hanssons svar och uppfattning av välfärden är varken något marginellt fenomen i Norge eller i den övriga västvärlden, utan snarare uttrycket för ett ordvrängeri i många politiska miljöer och samhällsgemenskaper. Det Hansson sa, kunde lika gärna ha sagts av ledarna för Venstre,

Socialistisk Venstreparti eller Kristelig Folkeparti, och för den delen också av folk från Ap och Högern. Det är inte bara politikerna och biståndsorganisationerna som ser mer eller mindre ekonomiskt obekymrat på tillströmningen av migranter och flyktingar till Europa. Ekonomen Victor Normann skrev nyligen i *Dagens Næringsliv* att Norge har råd att ta emot 100.000 flyktingar från Syrien. Normans och hans meningsfränders ekonomiska prognoser skisseras fram utifrån antagandet om en evigt expanderande kapitalistisk ekonomi och en välfärd som ständigt växer, som om Europa skulle vara ett nybyggarsamhälle av samma slag som USA var under 1800- och början av 1900-talet. I sedvanligt politiskt korrekt stil likställer Norman dagens immigrantström med de 800.000 norrmän som, när det begav sig, åkte till USA, vilket klart visar på Normanns begränsade historiekunskaper.

Det finns många tecken på att Europa har nått sitt ekonomiska zenit, och att det sker i en tid då kopplingen mellan produktion och välfärd är i färd med att fasas ut inom ledande grupper i samhället. Och då handlar det inte bara om en utfasning hos den skrävande åsiktseliten, utan om breda skikt i samhället, som ofta inte bidrar till livets uppehåll och den materiella produktionen. Med en parafra på sociologen Torstein Veblen kan de kallas för *de arbetsfria klasserna*.

Enligt Statistiska Centralbyrån är i dag knappt 23 procent av den arbetande befolkningen sysselsatt i primär- och sekundärnäringarna, det vill säga där de finns. som står för den materiella produktionen – den som håller oss vid liv. De övriga arbetar i tertiärnäringarna, de "arbetsfrias" skikt, som i en eller annan form i hög grad är sysselsatta med meningsproduktion, och där administrativa beslut oftast är den viktigaste produktionen.

Västvärldens materiella produktion har efterhand hamnat så i bakvattnet att den för många har blivit ett mysterium. I en intervju i tidningen *Klassekampen* den 25 september oroade sig smeden Merete Nilsen Bua i Oslo över att så mycket av småindustrin hade försvunnit ur stadsbilden:

Ungarna vet inte längre varifrån sakerna kommer eller hur de tillverkas, sa hon i intervjun där hon berättade om en väninna som med sina söner gick förbi den bronsstaty föreställande en journalist, som finns utanför Verldens Gang-huset på Akersgata. "Se, den där har Merete gjort", sa mamman till sin son men pojken blånekade. "Den där har inte någon människa gjort", sa han.

Sonens föreställning är inte något marginellt fenomen, utan det avspeglar det som är en viktig del av de arbetsfria klassernas förståelse, nämligen att de materiella tingen "skapar sig själva". Det materiellt produktiva arbetet har hamnat på så långt avstånd och blivit så abstrakt, att det inte längre relateras till människor. De som gör jobbet, osynliggörs i allt högre grad, ja så att tingen framstår som skapade av sig själva. Och de som bär på denna föreställning, präglar samhället så starkt att till och med maktlojala samhällskommentatorer som journalisten Arne O. Holm i tidningen *Petro Plus*, reagerar. Nyligen skrev han om de oljearbetare som nu sägs

upp i tusental och att ingen blir upprörd över att de, som tidigare fick rådet att satsa på oljan, nu blivit arbetslösa, med studielån, bostadslån och försörjningsansvar för sina familjer. Han skrev "Hade dessa ungdomar jobbat på ett lokalt kulturkontor som var nedläggningshotat, så skulle protestmarscherna ha gått genom samhället".

De meningsbärande samhällsgemenskaperna och de "arbetsfria" klasserna har utvecklat ett förhållningssätt till den materiella produktionen som är nära släkt med de hållningar som fanns inom adeln i feodalsamhället och i borgarklassen i det norska samhället, i det tidiga industrisamhället. Emellertid, medan dåtidens politiska eliter var små och i det närmaste chanslösa när det gällde att på längre sikt behålla makten, så får vår tids meningsbärande eliter och politiker gehör i breda folklager och i en "skog" av delvis statsfinansierade organisationer i godhetsindustrin, när dessa formulerar premisserna för den politiska debatten inom sina intresseområden. Och det finns inte mycket som tyder på att den monopolliknande position som de har tillskansat sig inom flera meningsprovinser kommer att försvagas. Snarare är den på tillväxt, dag efter dag.

Tidigare i år skrev en medlem i *Sosialistisk Venstreparti* (SV) "vänsterns enda dagstidning", Klassekampen: "Det är en märklig tanke att vi (här i Norge) skulle ha större rätt än andra människor till att ha det materiellt gott ställt". Här är denne SV-medlem helt på linje med den politiska majoriteten i landet och med de dominerande juridiska rättighetsförespråkarna, som propagerar för universella mänskliga rättigheter, där alla har samma rätt till den materiella välfärden. Samma syn på förhållandet mellan ekonomi och rättigheter manifesteras dagligen i det offentliga samtalet, som när en kulturperson i ett av NRK-radions sommarprogram i år talade om migrantströmmen över Medelhavet. Denna ström förorsakas enligt henne av att några människor (invånarna i Västeuropa) råkade att ha mer pengar och en annan hudfärg än de andra (migranterna). Den typen av uttalanden får det att verka som om Norges och Västvärldens välstånd är resultatet av en lotterivinst och inte av teknologiska, ekologiska och politiska processer som inte alls är slumpmässiga utan är kännetecknande för, och hemmahörande i Europa. Det är skrämmande att opinionsbildande personer och grupper i samhället på detta sättet frånskriver sig vetenskaplig kunskap när de ska förklara hur samhällets ekonomi fungerar, för att istället föra fram hemmagjorda myter, som påstås förklara hur samhället fungerar och hänger samman.

Den universella synen på rättigheter som ekonomiskt irrelevanta fick sitt hittills starkaste nationella uttryck då Stortinget utan just några protester alls för cirka ett år sedan tog sig för att i Grundlagen infoga mänskliga rättigheter, med avseende på försörjningen. Nu lyder § 110 på följande sätt: Statens myndigheter ska se till att förhållandena är sådana att alla arbetsföra människor kan förtjäna livets uppehälle genom lönearbete eller näringsverksamhet. Den som inte kan sörja för sitt livsuppehälle, har rätt till stöd från det offentliga.

När Stortinget tar sig för att infoga ekonomiska mänskliga rättigheter i grundlagen, säger de att sådana rättigheter inte behöver kopplas samman med ett lands produktion och dess invånares arbetsinsats, deras politiska och ekonomiska organisation, traditioner och deras produktivitet. Man gör alltså det som helt uppenbart är en medborgerlig rättighet till en universell rättighet. De mänskliga rättigheterna har därmed blivit något fristående, oavhängigt produktionen. En oavhängig, metafysisk storhet som de mänskliga rättigheternas universalitet har således blivit den nya "norska statsreligionen". Med stor energi och moralisk rättfärdighet vaktas den av "människorättsprästerskapet" vid *Institutt for menneskerettigheter* och dess allierade i politik och samhällsliv. Och det kryllar av organisationer som seglar under mänskliga-rättighetersflagg och bygger sin makt på den – den enorma och i hög utsträckning skattefinansierade godhetsindustrien med sina miljarder i omsättning: asyllobbyn, biståndsmiljöerna och advokaterna som ser nya förtjänstmöjligheter efterhand som tillströmningen av universella rättighetsinnehavare lägger juridisk press på landet.

Ja, för ute i världen växer de grupper som menar att människor har rätt att bo i Väst och rätt till samma ekonomiska och sociala välfärd som dessa länders medborgare, samtidigt som andra människorättighetsföreträdare ger dem rätt att behålla sina livsmönster, seder och religioner. Den slovenske filosofen Slavoj Zizek tar upp den problematiken i sin artikel "Norge existerar inte", där han påpekar att flyktingarna på Balkan påstår att drömmen om Tyskland är deras obetingade rätt. De kräver inte bara att europeiska myndigheter ger dem ordentlig mat och medicinsk vård utan också transporterar dem dit de vill komma. Som om det är Europas plikt att uppfylla deras dröm, en dröm som ligger utanför de flesta européers räckvidd. Hur många från syd- och östeuropa skulle inte hellre vilja bo i Norge? Man skulle kunna tro att när folk befinner sig i fattigdom, nöd och fara, så nöjer de sig med lite trygghet och välfärd, skriver Zizek.

De allra flesta som emigrerar till Europa kommer från medelklassen i sina hemländer. I de globala informationsströmmarnas tid har de självklart tillägnat sig den västliga människorättsretoriken. Och de som skapar deras drömmar är vi. Europa har varit med om att lägga grunden för den migration där vi ser folk från den andra sidan av klotet dyka upp här i landet och kräva nyckelfärdiga hus. Genom att bortse från den ekonomiska sidan av välfärden och genom att göra de ekonomiska rättigheterna universella, de två viktigaste pelarna i godhetsmetafysiken, har politikerna och deras meningsallierade lagt grunden för dagens migrationsström och gjort sig av med de politiska verktyg som skulle ha kunnat begränsa den. De har därmed varit med om att öppna ett nytt och dystert kapitel i sagan om Europa.

Arnt Folgerø (Översättning K-O Arnstberg)

<https://morklaggning.wordpress.com/2021/02/14/den-politiskt-korrekt-godhetsmetafysiken>

Alla texter är © på denna blogg. Det är tillåtet att sprida texterna under förutsättning att ni alltid länkar till källan här på bloggen.